

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș

Biuroul de distribuire: Librăria Asociațiunii Sighet, Piața Unirei No. 25

Apare în fiecare Duminica.

Prețul unui exemplar: 1 Leu.

Biserica

Domnului Nostru Isus Hristos.

(Urmare.)

Ce este un Episcop. — Sf. Vasile cel Mare. — Nimic nu e mai mare decât caracterul unui Episcop, care este caracterul fiecărui adevărat păstor al Bisericii. — Este o amestecare de dulceață și de tărie, pe care singur Dumnezeu o poate da omului: o dragoste și o râvnă pentru legea lui Isus Hristos — și pentru mântuirea sufletelor, care e atât de mare, încât e gata să și moară: *păstorul cel bun sufletul său și-l pune pentru oi.* (Ioan. 10). —

Apostolii duși înaintea Sinedriului, care prin cele mai mari amenințări îi oprește de a propovădui pe Isus Hristos și învățătura sa, nu răspund decât aceste simple și mărețe cuvinte: „*De este drept înaintea lui Dumnezeu a vă asculta pe voi mai vărtos decât pe Dumnezeu, judecați.* — *Pentru că noi nu putem să nu grăim cele ce am văzut și am auzit.*” —

Sfântul Vasile, episcopul din Cesarea în Capadochia, mai întâi se retrăsese în pustietatea, unde gusta o dulce pace în rugăciune și meditații sfinte. — Dar apoi înțelegând că Arianii sămăneau neghina eresiei și rătăcirii lor între credincioșii din Cesarea, părăsi dulceața singurătății sale, ca să sară în ajutorul Bisericii. — Indatăce muri Eusebiu, episcopul din Cesarea, Vasile fu ales întru episcop. — Se rugă lui Dumnezeu să-i dea darul de a fi un păstor adevărat, după cum voiește Mântuitorul Isus Hristos, un păstor iubit de turma sa și gata să-și dea viața pentru oile sale. — Și într'adevăr așa a și fost, căci Dumnezeu îl umplu cu spiritul său de lumină, de dragoste și de tărie,

pentru a se lupta împotriva arianismului cu o putere nebiruită. —

Impăratul Valent, fanatic și râvnic luptător al acelei erezii, umblă în persoană din oraș în oraș, ca să răspândească aceea rătăcire în întreagă împărăția. — Înaintea lui mergea Modest, iubitul său, și prefectul pretorului, care îi pregătea calea, îndemnând pe episcopi să primească învățăturile cele rătăcite ale lui Arie. — că de nu vor fi pedepsiți în chipul cel mai aspru. — Față de Vasile, prefectul Modest primise un ordin deschilinit: trebuia să se năzuiască, să-l amăgească, să-l seducă, ori să-l înfrice; iar dacă i s'ar împotrivi, să-l alunge din scaunul său episcopal. —

Deci veni prefectul Modest — în Cesarea, și a chemat înaintea judecății sale pe sfântul episcop. — Ca să-l înfrice și mai tare — se încunjurase de lictori, și de mai mulți soldați și dregători tirani. —

Venind Sfântul Vasile — prefectul îi zise: Vasile, pentrucă nu ești și tu de legea împăratului, care e Stăpânul tău? Sfântul Vasile răspunse: pentrucă îmi poruncește un Domn și Stăpân mai mare. — Dar nu te temi de urmările mâinii mele și a puterii mele? — il întreabă mai încolo prefectul. — De ce urmări grăești? E vorba să ți se iea toate averile, să fii trimis în exil (izgonit din țară), chinuit, și omorât! . . . Nimic din toate aceste nu mă mișcă . . . Zici că-mi vei lua averile, dar cel ce n'are nimica, nu poate pierde nimica. — Zici apoi că mă vei izgoni din țară. Alungându-mă din acest oraș, cu asta nu m'ai pedepsit, căci eu în ori ce loc îmi aflu o țară; fiindcă toate sunt ale Tatălui nostru din ceriuri. — Nici chinurile cele mai aspre și mai lungi nu mă înfrică, căci eu nu am decât o suflare de viață, ce mi

se poate smulge. Iar moartea — în o minută mă va duce la finta vieții mele, ale cărei cărări îmi sunt atât de ostentivoare, moartea pentru mine va fi culmea binefăcărilor. —

(Va urma.)

Din Catehism.

59. Dela cine au înțeles păstorii și filosofii nașterea lui Isus ?

Păstorii au înțeles nașterea lui Isus de la un înger, iar filosofii au priceput din arătarea unei stele minunate pe ceriu.

Fână când Vestea nașterii Domnului este vestită de un singur înger, după vestire o ceată mare de îngeri se prezintă să preamărească nașterea minunată.

Prin umilirea sa a meritat dumnezeescul prunc aceasta preamărire, el a restabilit credința în Dumnezeu și a adus pace și fericire între oameni cu bună voire, iar diferitele căi și mijloace, de cari s'a servit Dumnezeu de a descoperi nașterea Fiului său oamenilor arată de o parte puterea dumnezească, căreia toate elementele și ființele sunt supuse pe de alta parte arată înțelepciunea și economia providenței dumnezeiești, care se folosește de mijloace potrivite pentru a duce la îndeplinire hotărârile sale; așa nașterea Mântuitorului se vestește evreilor prin solia unui înger păgânilor prin arătarea unei stele minunate pe ceriu.

(Va urma.)

Credința în cele nevăzute.

de V. Borca.

(Continuare din No. 37.)

Credința în cele nevăzute nu este nălu-cire nici fantazie, ci o convingere, o speranță în făgăduințele descoperite de Dumnezeu, cari deși ascunse ochiului fizic, sunt totuși reale.

Are cineva dreptul să ne condamne pentru nesinceritate, dacă el însuși n'a cunoscut manifestările lăuntrice ale sufletului său, nici renașterea, nici puterea lumii viitoare ? Nu se teme a deveni pradă oarbei sale vederi, după cum zice Isus: „*au ochi dar*

fără vedere“. Și apoi această orbire sau lipsă de credință, nu este oare rezultatul modului său de a judeca și a lipsei de exerciții spiri-tual ?

Să nu cugete cineva că credința creș-tină vrea să tăgăduiască „știința despre natură, or, că ar vrea s'o extermină din domeniul gândirii. Creștinul nu e de loc în contradicere cu știința. Dar el face o deosebire între știință adevărată și știința superficială a învățaților de ocazie. Și cu drept aceasta, pentru că în ziua de azi, pseudo-savanții aduc pe piața ideilor sub numele de Știință, o mulțime de nechibzuite concluzii, — concluzii cari nu fac nici cum onoare Științei neintinate.

E destul dacă amintim de amalgamul literar — în care mulți scriitori speculează cu privire la chestiunile cele mai înalte, batjocurind în modul cel mai ne onest destăinuirile nemijlocite ale lui Dumnezeu. Cine nu cunoaște broșura anticreștină „*O călătorie pe cealaltă lume*“, în care autorul batjocurește în modul cel mai grosolan credința în Dumnezeu, și credința în lumea viitoare ?

Un ochiu viu și pătrunzător poate numai decât constata că în edificiile sistemelor și învățăturilor lor, se află numai o cantitate mică de știință pură. Rupând de multe ori gardul cu care au îngădit spațiul vederilor lor, se avântă contra credinciosului cu numiri ca: „*om cu minte mărginită*“, „*fanatic*“, „*ignorant*“, etc. — Nerămânând în cadrul faptelor stabilite de experiențele lor, de câte ori nu se furîșează peste subțirele strat de ghi-eață al ipotezelor lor ?

Așa de exemplu în teoria evoluțiunii, — pentru că nu se poate găsi animalul de trecere dela o specie la altă, dela viermi la vertebrate, ori, de la patru-pede la om, așa zisa știință îl inventează ori îl presupune. Apoi face mare haz că a aflat descendența omului, că e din maimuță etc. Citind această — apoi, oamenii — cari nu sunt prea familiarizați în ale științei, ușor dau crezământ acestora. — Apoi vine altul și răstornă teoria lor. Astfel — știința arde ce a adorat eri, — și adoară ce a ars azi. — Prin urmare, ea nu are nici un drept să batjocurească dogmele credinții creștine. Dacă am întreba pe aceștia cu privire la „*originea materiei*“, la „*originea vieții*“, la „*mișcarea primordiară*“, — am vedea cum îi părăsește forța cunoștințelor lor, răspunzându-ne :

„*ignoro et ignorabo.*” — Invățații pot explica manifestațiunile naturii, dar când vine vorba de cauzele acestora, sunt nevoiți să plece capul — afirmând neputința lor. —

Pe măsură ce Știința nu poate rezolva cauzele existenței acestea, rămân deci, pentru ea și pentru noi toți, o minune tainică.

Noi, credincioșii, trebuie să adorăm pe Dumnezeu care face minuni. O minune e începutul vieții, o minune e învierea lui Hristos din morți etc. De aceea repetăm încă odată: „noi mărturisim apriat și pe față împotriva vederilor materialiste și a cugetătorilor așa numiți „moderni”, — că Isus Hristos înviind din morți s'a făcut cauza vieții noastre.” — Da! Noi „știm că Fiul lui Dumnezeu a venit și ne-a dat minte, ca să cunoaștem pe cel adevărat, și suntem în cel adevărat, în Isus Hristos fiul său. Acesta (Hristos) este Dumnezeu adevărat și viață vecinică.” I. Ioan 5: 18—20. — Acesta a înviat din morți! De aceea pre El îl mărim și lui îi cântăm: „Cine este Dumnezeu mare ca Dumnezeuul nostru? Tu ești Dumnezeu carele faci minuni!”

Gândește-te la moarte.

Folositor lucru este să ne obișnuim cu gândul morții, căci prin aceasta ne putem mai ușor feri de păcate și de osânda veșnică.

Filosoful păgân Zeno cerând odată sfat dela oraclu, că ce ar trebui să facă, ca să ducă o viață plăcută zeilor. i s'a răspuns: „Mergi la morminte, cari a bună seamă îți vor da cele mai bune sfaturi.”

Socrate întrebând fiind de Plato, că oare e cu putință să moară vesel și bucuros? Socrate a dat pretinului său următorul răspuns: „In inerețe m'am nizuît a vieții bine, la bătrânețe am trăit așa, ca să pot avea moarte bună, deci după ce peste tot am dus o viață cinstită, acuma bucuros și vesel aștept moartea. Ce fericire, dacă fiecare creștin ar putea s'o spună aceasta pe patul morții sale.

Filip regele Macedoniei a dat poruncă servitorului său, că în fiecare deminează să-l trezească cu aceste cuvinte: „Rege! adă-ți aminte că ești om, deci nu uita că ai să mori!”

Ptolomeu regele Egiptului de câte ori se punea să șadă, a poruncit să-i se pună

lângă el un cap de moart, ca astfel să-și aducă a minte de moarte, iar un slugă avea datoria să îndrepte regelui cât de des aceste cuvinte: „Rege, caută și vezi, nu peste mult și capul tău va fi asemenea acestui cap!”

Înțelepții din Egipt obișnuiau a purta cu sine oase mai mici de ale morților și de câte ori să întâlneau pe drum își arătau imprumutat aceste oase pentru de a-și aduce a minte că sunt muritori!

Comandanții oștirilor romane, de câte ori reportau învingere pe câmpul de război, întorcându-se cătră casă erau purtați în care triumfale, dar era obicei că după fiecare car striga câte un servitor: „Să nu uiți, că ești muritor!”

Pe vremea sfântului Ioan elemozinarul când se încoronau împărații era obicei, că între alte acte ceremoniale se prezenta și zidarii, cari aduceau cu sine cinci bucăți peatră de marmoră de diferite colori și punându-le la treptele tronului îl rugare, ca să-și aleagă una, cu care ar dori să-i fie impondobit mormântul. Prin aceasta voiau a-l face pe împărat băgetor de seamă că și el muritor fiind așa să viețuiască ca și cum în fiecare clipă ar trebui să moară.

Un domn de rang înalt, ducea o viață destrăbălată, mult păcătoasă. Vrând să-și îndrepte viața, a mers la Roma pentru a-și face spovedania chiar înaintea sf. Părinte Patriarhul Bisericii. Sfântul Părinte ascultându-i mărturisirea, era edificat de acurâteja spovedaniei, de evlavioasele gândiri și părerea de rău a penitentului. Când însă s'a ajuns la canon (facerea destul pentru păcate), nu era mod să se stătorească un canon potrivit. Și anume: a posti nu-i place, pentru rugăciuni mai îndelungate n'are timp, a milui pe săraci nu poate din cauză că veniturile abia sunt de ajuns ca să poată trăi conform rangului său, să se retragă de lume îi este cu neputință — având mult de lucru. Sfântul Părinte deci i-a dat un inel de aur, în care erau scobite aceste cuvinte: „Memento mori — adă-ți aminte că trebuie să mori!” cu aceea însărcinare, că având să-l poarte zilnic pe deget, barem odată în zi să citească aceste cuvinte îl puse apoi pe gânduri. Aducându-și a minte că trebuie să moară, a aflat de prisos să-și mai gingăsească trupul care va ajunge mâncare vermilor, că sufletul nemuritor e vrednic să fie îngrijit, că are îndatoriri și față de Dumnezeu, pentru

care trebuie să-și rumpă timp de reculegere, și că nu poate să aibă o indatorire mai sfânta ca aceea, de a-și munci mântuirea sufletului, ceea ce pentru om este scopul cel mai de căpetenie, și că ce va folosi omului rangul, averea ba chiar toată lumea dacă își va pierde sufletul. Cuprins de aceste gânduri și-a găsit apoi mod și timp pentru a se canoni din belșug și trăind apoi o viață evlavnică, a fost invrednicit de moarte fericită.

Arh. Mihail și Gavril — 8 Noembrie —

Atât în testamentul cel vechiu, cât și în cel nou se face amintire despre spiritele cele curate, cari stând înaintea lui Dumnezeu, cântă cântări de mărire și ascultă poruncile lui Dumnezeu.

Dumnezeu îndată la început a zidit spiritele cele curate, pre cari le numim îngeri. Dâșii au fost sfinți și curați însă nu au rămas cu toții totdeauna în aceea stare, căci o parte a lor s'a resculat în contra Creatorului lor și pe lângă mărirea dobândită au voit a împărți cu Dumnezeu și guvernarea. Capul acestora a fost Lucifer.

Însă cele mai multe spirite cerești au rămas credincioase către Dumnezeu. Capul lor a fost Sf. Arhanghel *Mihail*, căruia i-a poruncit Dumnezeu că pre cei resculați să-i scoată din cer, din mărirea de care s'au făcut nevrednici. Sf. Mihail se amintește în multe locuri ale Sf. Scripturi. Se pictează cu o sabie în mână, împingând în iad pe Lucifer, care în semnul urei și al turbării varsă foc din gura sa. Pre scutul S-lui Mihail sunt scrise cuvintele: „Cine ca El”?

Arhanghelul Sf. Gavril, adică „puterea dumnezească” după Sf. Scriptură este dintre Arhanghelii aceia, prin cari Dumnezeu a

făcut cunoscute hotărârile sale menite pentru fericirea neamului omenesc. Sf. Arhanghel Gavril a fost trimis de trei ori între oameni. Prima dată la profetul Daniil, căruia când se roga, i-a făcut cunoscută venirea Răscumpărătorului, a doua oară a fost trimis la preotul Zacharie părintele Sf. Ioan botezătorul, iar a treia oară a fost trimis la preacurată Fecioară Maria, careia i-au anunțat că va naște pre Mesia.

Pline sunt toate paginile Testamentului vechiu de însemnări, despre îngerii ajutători ai oamenilor, pline sunt și paginile noului Testament, din cari amintim următoarele:

Nașterea Mântuitorului se vestește evreilor prin solia unui inger, după vestire o ceată mare de îngeri să prezintă să preamărească nașterea minunată. La învierea lui Isus îngerii au stat lângă groapa lui, și au zis muierilor: „nu plângeți”! Îngerul l'a scos pre Sf. Ap. Petru din temniță și a rupt legăturile Sf. Ap. Pavel. Îngerul Dlui l'a răpit pre Sf. Filip și la dus din Gaza în Arota Ingerul s'a arătat lui Corneliu sutasul îndemnându-l să chiemă la sine pre ap. Petru Ingerul a stătut întru ajutor lui Constantin cel mare în lupta contra păgânilor și să poată învinge torturele cele grozave. Ingerii au dus mâncare sfinților martiri prin temnițele păgânilor.

Dar nu numai acelora ci și noua tătura ne ajută sfinții îngeri cari sunt trimiși de Dumnezeu să ne păzească, să ne scutească de înșelăciunea diavolilor prin îndemnurile cele bune ce ne dau prin conștiința noastră îndemnându-ne când vrem să facem vr'un lucru plăcut lui Dumnezeu ori muștrându-ne când ne aplecăm spre cele rele, ei stau lângă noi în stratul morții noastre și duc sufletele cele credincioase le ceriu.

Să cerem ajutorul lor și mai ales să ne ferim de păcatele, cu cari fugărim de lângă noi pe ingerul nostru păzitor.

Poșta administrațiunii. Dlui Gh. Iurca.
Recea (Sălaj.) Suma de 54 Lei ca abonament, s'a primit cu mulțumită.

Calendar săptămânal.

4—10 Noembrie 1928.

4. Dumineca V. d. Înălț. sf. Cruci (Ev. Luca 16, 19.) C. Ioanichie † 895.
5. Luni. M. Galacteon † 250 d. Hr.
6. Marți. P. Pavel.
7. Mercuri. SS. 33 Mart. cei din Militina.
8. Joi. Arh. Mihail și Gavril (Ev. Luca 10, 16.)
9. Vineri. M. Onisifor
10. Sâmbătă. Ap. Erast.